

**UCHWAŁA NR XIV/81/2024
RADY MIEJSKIEJ W IWONICZU-ZDROJU**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2025-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 1673)

**Rada Miejska w Iwoniczu-Zdroju
uchwała, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2025-2030.

§ 2. Traci moc uchwała nr LXI/389/2023 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2023-2027.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Iwonicz-Zdrój

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Iwoniczu-Zdroju

Józef Sowiński

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Iwonicz-Zdrój
na lata 2025-2030**

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	5
2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej	5
2.2. Cykle przemocy	6
Rozdział III. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój	7
3.1. Analiza danych za 2021 rok	8
3.2. Analiza danych za 2022 rok	8
3.3. Analiza danych za 2023 rok	10
3.4. Działania profilaktyczne w szkołach	10
3.5. Wnioski z diagnozy przemocy domowej z przeprowadzonych badań – 2024 rok	19
3.6. Analiza SWOT	23
Rozdział IV. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2025-2030	26
4.1. Adresaci Programu	26
4.2. Realizatorzy Programu	26
4.3. Cele i zadania Programu	26
4.4. Zakładane rezultaty	30
4.5. Źródła finansowania	31
4.6. Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja	31

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- ◆ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- ◆ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- ◆ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ◆ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- ◆ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”;

natomiast **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- ◆ małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- ◆ rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- ◆ małoletni

– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ◆ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 1673),
- ◆ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1283),
- ◆ ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491),
- ◆ ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 145 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.),
- ◆ ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.),

- ◆ ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560.),
- ◆ uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232).

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

Przemoc domowa to zjawisko występujące w relacjach rodzinnych lub partnerskich, polegające na systematycznym stosowaniu przemocy przez jedną osobę w stosunku do drugiej, co może prowadzić do głębokich traum i długotrwałych konsekwencji psychicznych, fizycznych, a także społecznych. Przemoc domowa może przyjmować różne formy, w tym fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną, zaniedbanie, a także cyberprzemoc. Każda z tych form charakteryzuje się specyficznymi mechanizmami działania i ma różne konsekwencje dla osoby jej doznającej. Poniżej zostaną omówione poszczególne rodzaje przemocy domowej.

1. Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna to najbardziej oczywista i widoczna forma przemocy domowej. Polega na stosowaniu siły fizycznej wobec drugiej osoby w celu jej zastraszenia, zranienia lub kontrolowania. Przykłady przemocy fizycznej obejmują bicie, kopanie, popychanie, duszenie, uderzanie przedmiotami oraz inne formy agresji cielesnej. Przemoc ta może prowadzić do poważnych urazów, a nawet śmierci osoby doznającej przemocy.

2. Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna, zwana również emocjonalną, polega na stosowaniu przemocy werbalnej lub niewerbalnej w celu manipulacji, kontrolowania i upokarzania drugiej osoby. Jest to subtelna, choć niezwykle destrukcyjna forma przemocy, która często nie jest widoczna na pierwszy rzut oka, ale może prowadzić do głębokich traum i problemów emocjonalnych. Przykłady to krytyka, groźby, izolowanie, manipulowanie poczuciem winy, szantaż emocjonalny czy poniżanie.

3. Przemoc ekonomiczna

Przemoc ekonomiczna to rodzaj przemocy, w którym osoba ją stosująca kontroluje osobę doznającą przemocy poprzez ograniczanie jej dostępu do środków finansowych lub dóbr

materialnych. Może ona polegać na zabieraniu pieniędzy, uniemożliwianiu podjęcia pracy, kontrolowaniu wydatków, a także na niewywiązywaniu się z obowiązków finansowych wobec rodziny.

4. Przemoc seksualna

Przemoc seksualna w kontekście przemocy domowej odnosi się do wszelkich form wymuszonej aktywności seksualnej, która odbywa się wbrew woli jednej ze stron. Może obejmować gwałt małżeński, przymuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, a także poniżające zachowania o charakterze seksualnym.

5. Zaniedbanie

Zaniedbanie jest formą przemocy, w której jedna osoba (zazwyczaj opiekun) zaniedbuje swoje podstawowe obowiązki wobec osoby zależnej, jak dziecko, osoba starsza czy osoba niepełnosprawna. Zaniedbanie może dotyczyć podstawowych potrzeb fizycznych, takich jak brak dostępu do jedzenia, ubrania czy schronienia, ale także emocjonalnych i edukacyjnych.

6. Cyberprzemoc

Cyberprzemoc, będąca stosunkowo nowym rodzajem przemocy domowej, odnosi się do działań mających na celu zastraszanie, poniżanie lub kontrolowanie osoby jej doznającej za pomocą nowoczesnych technologii, takich jak Internet, media społecznościowe, czy telefon komórkowy. Przykłady obejmują publikowanie kompromitujących zdjęć, cyberstalking, nękanie za pomocą wiadomości czy kontrolowanie aktywności online osoby doznającej przemocy.

Przemoc domowa to zjawisko wielowymiarowe, które obejmuje różne formy agresji i kontroli – od fizycznych po psychiczne, ekonomiczne i technologiczne. Każdy rodzaj przemocy działa na inne obszary życia osoby jej doznającej, ale wszystkie formy mają na celu zdominowanie i podporządkowanie tej osoby. Niezależnie od formy przemocy, jej skutki są głęboko destrukcyjne i mogą prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych, psychicznych oraz społecznych. W związku z tym, przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga zarówno szeroko zakrojonej edukacji, jak i wsparcia instytucjonalnego dla osób doznających przemocy domowej.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- ◆ **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- ◆ **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
- ◆ **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasinaom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać osobie stosującej przemoc „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Rozdział III.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój

Rozpoznanie problemu przemocy domowej to złożony proces, który wymaga uwzględnienia wielu różnych czynników. Specjaliści zajmujący się tą kwestią muszą podejść do niej całościowo, biorąc pod uwagę nie tylko aspekty psychologiczne, ale także społeczne i prawne. Kluczowym elementem diagnozy przemocy domowej jest zrozumienie dynamiki relacji między osobą doświadczającą przemocy a osobą stosującą przemoc domową oraz identyfikacja czynników zwiększających ryzyko i tych, które mogą chronić. Dodatkowo, precyzyjne dokumentowanie przypadków przemocy jest niezbędne, aby móc skutecznie reagować i zapewnić osobom doświadczającym przemocy odpowiednią pomoc.

3.1. Analiza danych za 2021 rok

W 2021 roku do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 11 Niebieskich Kart. Zgłaszane przez poszkodowanych formy przemocy najczęściej obejmowały: przemoc psychiczną, fizyczną, ekonomiczną, zaniedbanie oraz przemoc seksualną. Łącznie liczba osób dotkniętych przemocą wyniosła 48, w tym 18 kobiet, 7 mężczyzn i 23 dzieci. Natomiast osób podejrzewanych o stosowanie przemocy było 11, z czego 2 kobiety i 9 mężczyzn. Funkcjonariusze policji założyli 10 Niebieskich Kart, a pracownik pomocy społecznej – 1.

W związku z każdym przypadkiem przystąpiono do działania poprzez powołanie 11 grup roboczych, w skład których weszli przedstawiciele policji, jednostki pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, służby zdrowia oraz kuratorzy. Grupy robocze spotykały się raz w miesiącu i na pierwszym spotkaniu opracowywały indywidualny plan pomocy dla danej rodziny. W efekcie, sporządzono 11 Niebieskich Kart w części C (dla osób podejrzanych o bycie osobą doznającą przemocy) oraz 9 Kart w części D (dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy).

Podjęte działania wsparcia rodzin obejmowały m.in.:

- ◆ przydzielenie asystenta rodziny,
- ◆ objęcie pracą socjalną, motywującymi i wspierającymi rozmowami,
- ◆ skierowanie na pomoc psychologiczną i prawną,
- ◆ udzielenie wsparcia finansowego, włączenie do programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- ◆ objęcie pomocą materialną w ramach „Szlachetnej paczki”,
- ◆ skierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- ◆ skierowanie na gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ◆ motywowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- ◆ złożenie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny oraz zawiadomienie prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa,
- ◆ prowadzenie rozmów o konsekwencjach stosowania przemocy.

3.2. Analiza danych za 2022 rok

W 2022 roku do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 13 Niebieskich Kart. Najczęściej zgłaszane formy przemocy przez osoby poszkodowane to przemoc psychiczna/emocjonalna oraz przemoc fizyczna. Łącznie zarejestrowano 29 osób dotkniętych przemocą, w tym 11 kobiet, 1 mężczyznę oraz 17 dzieci. Podejrzewanych o stosowanie przemocy było 13 osób, w tym 1 kobieta i 12 mężczyzn.

Z tego 11 Niebieskich Kart zostało założonych przez policję, a 2 przez pracowników pomocy społecznej.

W ramach procedury Niebieskich Kart powołano 13 grup roboczych, w skład których weszli przedstawiciele policji, jednostek pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, służby zdrowia oraz kuratorzy. Grupy te spotykały się raz w miesiącu, a na pierwszym spotkaniu opracowywały indywidualny plan pomocy dla rodzin. W wyniku ich działań sporządzono 11 Niebieskich Kart w części C (dotyczących osób podejrzewanych o bycie osobami doznającymi przemocy) oraz 9 Kart w części D (dotyczących osób podejrzewanych o stosowanie przemocy).

Wśród podjętych działań na rzecz wspieranych rodzin znalazły się między innymi:

- ◆ objęcie pracą socjalną oraz pomocą finansową, w tym poprzez program „Posiłek w szkole i w domu”,
- ◆ skierowanie do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie SOS w Lesku,
- ◆ złożenie wniosku do sądu o wgląd w sytuację rodziny oraz zawiadomienie prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa,
- ◆ kierowanie do pomocy psychologicznej i prawnej,
- ◆ zapewnienie wsparcia ze strony asystenta rodziny,
- ◆ skierowanie na gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ◆ prowadzenie rozmów dyscyplinujących i uświadamiających o konsekwencjach stosowania przemocy,
- ◆ motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- ◆ objęcie pomocą pedagoga szkolnego,
- ◆ informowanie o instytucjach oferujących pomoc.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że liczba przypadków przemocy nie wzrasta. Warto jednak podkreślić, że doświadczenia osób i organizacji zajmujących się problemem przemocy domowej sugerują, że statystyki mogą nie oddawać pełnej skali i powagi tego zjawiska. Osobami doznającymi przemocy domowej najczęściej są kobiety, a także dzieci, które często nie potrafią same poprosić o pomoc. Dodatkowo, przepisy prawne mogą nie ułatwiać skutecznych działań instytucji i organizacji w przeciwdziałaniu przemocy domowej.

3.3. Analiza danych za 2023 rok

W 2023 roku na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój sporządzono 18 „Niebieskich Kart” w ramach procedury przeciwdziałania przemocy domowej, z czego większość (18 kart) założona została przez policję, a tylko jedna przez pomoc społeczną. Taki rozkład zgłoszeń wskazuje na potrzebę większego zaangażowania innych instytucji, takich jak oświata czy służba zdrowia, w identyfikowanie i zgłaszanie przypadków przemocy. Wszystkie karty objęły działania grup diagnostyczno-pomocowych, które podjęły w 2023 roku łącznie 103 spotkania, wspierając 55 poszkodowanych i monitorując 18 osób stosujących przemoc domową. Ustanowione grupy diagnostyczno-pomocowe opracowały 18 Niebieskich Kart C (dotyczących osób doznających przemocy) i 9 Niebieskich Kart D (dotyczących osób stosujących przemoc), co pokazuje aktywne wsparcie i nadzór nad sytuacją osób doznających przemocy domowej.

Analiza działań pomocowych GOPS wskazuje na szeroką gamę wsparcia udzielanego osobom dotkniętym przemocą, w tym pomoc finansową, skierowanie do psychologa oraz udzielenie wsparcia w formie asystenta rodziny i porad prawnych. Wobec osób stosujących przemoc GOPS podejmował kroki edukacyjne, organizując rozmowy dyscyplinujące i informując o konsekwencjach przemocy. Zidentyfikowani świadkowie przemocy także otrzymywali informację o dostępnych instytucjach pomocowych. Wobec dzieci poszkodowanych zapewniono pomoc pedagoga szkolnego i wsparcie psychologiczne, co jest kluczowe dla łagodzenia negatywnych skutków doświadczeń przemocowych.

Dostępność poradnictwa specjalistycznego w gminie ogranicza się do jednego razu w miesiącu w przypadku porad psychologicznych, a porady prawne na terenie gminy nie są oferowane. Istnieje także oferta poradnictwa uzależnień i wsparcia pracowników socjalnych GOPS, co jest istotne, jednak wskazuje na potencjalne potrzeby w zakresie szerszej dostępności pomocy na co dzień.

3.4. Działania profilaktyczne w szkołach

Działania profilaktyczne w szkołach koncentrują się na edukacji uczniów na temat zagrożeń związanych z przemocą oraz promowaniu zdrowych wzorców zachowań. Program obejmuje warsztaty, w których uczestniczą uczniowie, nauczyciele i rodzice, aby wspólnie rozwijać umiejętności społeczne i emocjonalne. W ramach działań organizowane są również zajęcia profilaktyczne oraz różnorodne projekty skierowane do młodzieży, takie jak kluby dyskusyjne czy dyskoteki bezalkoholowe. Ważnym elementem jest współpraca z psychologami i pedagogami, którzy oferują wsparcie emocjonalne i edukacyjne dla uczniów i ich rodzin. Dzięki tym inicjatywom szkoły stają się miejscem, w którym promuje się bezpieczeństwo i przeciwdziałania przemocy domowej.

Poniżej znajdują się ważniejsze oddziaływania profilaktyczne skierowane dla młodzieży na przeciwdziałanie przemocy:

Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Lubatówce

◆ **Rok 2021**

Warsztaty profilaktyczne

Klasy V-VIII: „Tolerancja i szacunek to mój wizerunek” – 46 dzieci

Nauczyciele: „Chodź pomaluj mój świat” – 19 nauczycieli

◆ **Rok 2022**

Warsztaty profilaktyczne

Klasy II-III: „Przyjazna zabawa” – 26 dzieci

Klasy IV-VIII: „Słuchaj sobą” – 67 dzieci

Nauczyciele: „Uczniowie pod specjalnym nadzorem” – 18 nauczycieli

Program profilaktyczny: „Zachowaj trzeźwy umysł” – 36 dzieci

◆ **Rok 2023**

Warsztaty profilaktyczne

Klasy III-IV: „Złość da Ci w kość” – 25 dzieci

Klasy VII - VIII: „IMACT” – 24 dzieci

Nauczyciele: „Nasz wspólny sukces” – 21 nauczycieli

Klasy 11-111: „Zagubiona myszka” – 26 dzieci

Klasy IV - VII: „Zagrożenia cywilizacyjne” – 56 dzieci

Rodzice i nauczyciele: „Uzależnienia XXI wieku” – 56 rodziców i nauczycieli

Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Rąba w Iwoniczu-Zdroju:

◆ **Rok 2021**

1. Zapobieganie cyberprzemocy:

→ konkurs plastyczny dla kl. I-III „Jak wyobrażasz sobie strażnika Internetu” - 18 uczniów i 6 nauczycieli,

→ warsztaty przeprowadzone przez Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce:

*kl. II-III – „Bezpieczne smyki. Warsztat o relacjach nawiązywanych w sieci” – 19 uczniów i 4 nauczycieli,

*kl. IV - V – „Współczesne zagrożenia. Warsztat o ryzykach, jakie niosą ze sobą nowe Technologie” – 22 uczniów i 4 nauczycieli.

2. Szkolenie „Identyfikowanie przemocy w rodzinie środki przeciwdziałania. Obowiązki dyrektora, szkoły i nauczycieli” – 6 nauczycieli.

3.

◆ Rok 2022

1. Webinar „Przyczyny przemocy szkolnej” - 2 nauczycieli.
2. Spotkanie z policjantem z Zespołu Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Krośnie na temat cyberprzemocy:
 - dla uczniów kl. IV-VIII - 65 uczniów,
 - dla nauczycieli - 25 nauczycieli,
 - dla rodziców - 34 rodziców.
3. Przedstawienie „Agresji na świecie w Internecie mówimy NIE!” – nauczycieli przygotowujących i 98 uczniów.
4. Konkurs plastyczny „STOP agresji - w szkole, w domu, na świecie i w Internecie” – 8 nauczycieli i 34 uczniów.
5. Warsztaty przeprowadzone przez Polskie Centrum Profilaktyki z Krakowa:
 - kl. IV, VIII b – „Hejting w sieci - stop mowie nienawiści” – 34 uczniów,
 - kl. V – „Konflikt – przedstawiam, słucham, negocjuję” – 12 uczniów,
 - kl. VIII b – „Agresja i przemoc rówieśnicza” – 18 uczniów,
 - kl. VII i VIII a – „Przemoc werbalna, czyli o krzywdzącej sile słów” – 24 uczniów.

◆ Rok 2023

1. Warsztaty profilaktyczne przeprowadzone przez Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce:
 - kl. I-III – „Przyjemna zabawa to dobra sprawa” – 32 uczniów,
 - kl. IV-VIII – „Zagrożenia cywilizacyjne” – 62 uczniów.
2. Ankiety przeprowadzone wśród uczniów i rodziców:
 - „Uczeń w świecie rówieśników” – 64 uczniów i 53 rodziców,
 - „Relacje uczniowskie w sieci” – 57 uczniów i 43 rodziców.
3. Pedagogizacja rodziców, zapoznanie z kampanią „#RozmawiajReaguj” opracowaną przez Państwową Komisję do spraw wyjaśniania przypadków skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej 15 roku życia – 7 nauczycieli i 57 rodziców.
4. Przedstawienie profilaktyczne „Powiedz NIE temu, co złe” – 2 nauczycieli przygotowujących i 98 uczniów.
5. Szkolenia dla pedagogów:
 - „Przemoc i agresja w szkole/placówce - jak im przeciwdziałać?” – 3 nauczycieli,

- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” - spotkanie szkoleniowe w PP-P w Krośnie w ramach Sieci Współpracy i Samokształcenia Pedagogów – 3 nauczycieli.
- 6. Warsztaty przeprowadzone przez Polskie Centrum Profilaktyki z Krakowa:
 - kl. I, II, V – „Przemoc werbalna, czyli o krzywdzącej sile słów” – 26 uczniów.
- 7. Diagnoza sytuacji szkolnej i warsztaty profilaktyczne „Młodzież i dzieci od dziś bezpieczni w sieci” przeprowadzone przez SELF z Rzeszowa:
 - kl. IV-VIII – 57 uczniów,
 - 28 rodziców.

Szkoła Podstawowa im. ks. Antoniego Podgórskiego w Iwoniczu

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla uczniów klas IV-VIII (młodzieży) skierowane na przeciwdziałanie przemocy w latach:

◆ Rok 2023

Dla uczniów:

- „Hejt w Internecie oraz jego konsekwencje” – spotkania z policjantem – 175 uczniów
- Warsztaty „Hazard nie daj się wciągnąć” – 49 uczniów
- Warsztaty „Stawiam na siebie” – program wspierający rozwój psychospołeczny młodzieży – 20 uczniów
- Warsztaty „Pokonaj lęk i złość” – 31 uczniów
- Warsztaty profilaktyczno-integracyjne. „Tolerancja, szacunek a konflikty społeczne” – 80 uczniów
- Program rekomendowany – Debata – 48 uczniów
- Ogólnopolski Program „Zachowaj Trzeźwy Umysł” – edycja 2023 pod nazwą „Rosnę zdrowo” – 159 uczniów
- Szkolny Dzień Życzliwości – 170 uczniów – kl. 4-8
- Dzień Bezpiecznego Internetu – 170 uczniów – kl. 4-8
- „Odpowiedzialność karna nieletnich” – spotkanie z policją – 176 uczniów

Dla rodziców:

- „Chodź pomaluj mój świat” – warsztaty dla rodziców wszystkich klas – osób obecnych około 200 rodziców
- „Podsumowanie ankiety dla rodziców, nauczycieli uczniów”
- „Wychowanie do wartości” – 130 rodziców

Dla nauczycieli:

- „Szkolna interwencja profilaktyczna” – 48 nauczycieli

- „Hejt , wyzywanie, obrażanie” – 46 nauczycieli
- „Jak rozwiązywać konflikty uczniowskie” – 43 nauczycieli
- „Odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczniów” – 48 nauczycieli

◆ Rok 2022

Dla uczniów:

- Warsztaty „Trening umiejętności społecznych” – 176 uczniów
- Warsztaty „Znajdź właściwe rozwiązanie” – 35 uczniów,
- Warsztaty „Palący problem” – trening radzenia sobie z frustracją i negatywnymi emocjami – 48 uczniów
- Program rekomendowany – Debata – 41 uczniów,
- „Odpowiedzialność karna nieletnich” – spotkanie z policjantem – 190 uczniów
- Warsztaty „Stawiam na siebie” – 46 uczniów

Dla rodziców:

- spotkanie z rodzicami po diagnozie – „Kondycja psychiczna uczniów” – 123
- „Jak rozmawiać z dzieckiem o wojnie na Ukrainie” – artykuł na stronie szkoły
- „Dzieci w wirtualnej sieci” – broszury dla rodziców
- „Nastolatki w wirtualnym tunelu” – broszury dla rodziców

Dla nauczycieli:

- „Jak wspierać uczniów po powrocie do szkoły, po pandemii”, „Problemy psychologiczne, emocjonalne i wychowawcze” – 46 nauczycieli
- „Jak dzięki emocjom motywować uczniów” – 45 nauczycieli
- „Asertywność w relacjach uczeń” – nauczyciel-rodzic – 42 nauczycieli
- „Odpowiedzialność prawna nauczyciela” – 48 nauczycieli

◆ Rok 2021

Dla uczniów:

- „Uwierz w siebie” – 52 uczniów
- Warsztaty „Radzenie sobie ze stresem, Autodestrukcja” – 42 uczniów
- Warsztaty „Redukcja stresu pocovidowego” – 98 uczniów
- „ Antymina” – 92 uczniów
- Program rekomendowany „Debata” – 87 uczniów

Dla nauczycieli

- „Jak wspierać uczniów po powrocie do szkoły, po pandemii”, „Problemy psychologiczne, emocjonalne i wychowawcze” – 45 nauczycieli
- „Dlaczego rodzice nie współpracują, kiedy pojawiają się trudności w pracy z dzieckiem” – 47 nauczycieli
- Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne jako forma udzielanej ppp – 46 nauczycieli
- Trudne zachowania u osób z ASD – 1 nauczyciel
- Problemy psychiatryczne u dzieci i młodzieży – 2 nauczycieli

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lubatowej

◆ Rok 2021

- Przeprowadzanie na bieżąco przez wychowawców zajęć profilaktycznych dotyczących bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego uczniów.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 446
- nauczycieli: 30
- rodziców: 0

- Przekazywanie rodzicom informacji na temat oferty pomocowej w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 0
- nauczycieli: 2
- rodziców: 600

- Zorganizowanie i koordynowanie spotkań profilaktycznych „Cyberprzemoc, czyli więzienie bez krat”.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 246
- nauczycieli: 2
- rodziców: 0

◆ Rok 2022

- Zorganizowano warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas 5 - 8 prowadzone przez terapeutów z Ośrodka „Self” z Rzeszowa.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 130

- nauczycieli: 0
- rodziców: 0

→ Przeprowadzono test MŁOKOZZ w klasach 8.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 54
- nauczycieli: 3
- rodziców: 0

→ Przeprowadzono i dokonano analizy badań ankietowych w klasach 4 - 8 „Patotrześci”.

→ Przeprowadzono i dokonano analizy badań ankietowych w klasach 4 - 8 „Fonohlizm”.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 160
- nauczycieli: 0
- rodziców: 0

→ Organizowano lekcje wychowawcze na temat sposobów radzenia sobie z agresją, które były prowadzone przez wychowawców, pedagoga szkolnego i psychologa.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 280
- nauczycieli: 16
- rodziców: 0

◆ Rok 2023

→ Przeprowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych z uczniami na temat: „Powiedz NIE dla przemocy i agresji! Bądź dojrzały i przerwij falę przemocy w Twojej szkole”, „Gdzie mieszka złość”, „Zobacz, jak wygląda świat”, a także warsztatów profilaktycznych „Silna mała mróweczka”, „Tolerancja i szacunek to mój wizerunek”, „Złość da ci w kość”, „Trening zachowań asertywnych”.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 240
- nauczycieli: 18
- rodziców: 0

→ Uczestnictwo uczniów w akcji „Policyjne wtorki z profilaktyką”, zorganizowano spotkanie edukacyjno-profilaktyczne z policjantem.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 45

- nauczycieli: 4
 - rodziców: 0
- Realizacja programu „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
- Ilość osób uczestniczących:
- uczniów: 240
 - nauczycieli: 18
 - rodziców: 0
- Realizacja projektu edukacyjnego „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”.
- Ilość osób uczestniczących:
- uczniów: 50
 - nauczycieli: 4
 - rodziców: 50
- Wdrożenie programu profilaktycznego „Nawigacja w Każdą Pogodę”.
- Ilość osób uczestniczących:
- uczniów: 75
 - nauczycieli: 8
 - rodziców: 0
- Realizacja programu rekomendowanego „Unplugged”, „Przyjaciele Zippiego”.
- Ilość osób uczestniczących:
- uczniów: 160
 - nauczycieli: 4
 - rodziców: 0
- Udział w akcji edukacyjnej „Hazard? Nie daj się wciągnąć”.
- Ilość osób uczestniczących:
- uczniów: 45
 - nauczycieli: 0
 - rodziców: 0
- Obchodzone Międzynarodowy Dzień Pokoju, Dzień Życzliwości i Tolerancji.
- Ilość osób uczestniczących:
- uczniów: 240
 - nauczycieli: 18
 - rodziców: 0

- Wspierano formy aktywnego spędzania czasu poprzez zorganizowanie akcji „Pokaz moich zainteresowań”, organizowano popołudniowe seanse filmowe, uczniowie uczestniczyli w zajęciach w ramach programu #LaboratoriaPrzyszłości.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 100
- nauczycieli: 8
- rodziców: 0

- Uczniowie wzięli udział w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Mediacja ma Moc”

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 1
- nauczycieli: 1
- rodziców: 0

- Stosowanie aktywizujących metod pracy (np. dyskusja, „burza mózgów”, meta plan, odgrywanie ról - drama, zajęcia warsztatowe i terapeutyczne, projekty edukacyjne).

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 400
- nauczycieli: 30
- rodziców: 0

- Prezentację filmów dydaktycznych, związanych z przeciwdziałaniem patologiom społecznym, kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 400
- nauczycieli: 18
- rodziców: 0

- Organizowano lekcje wychowawcze na temat sposobów radzenia sobie z agresją, które były prowadzone przez wychowawców, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego i psychologa.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 250
- nauczycieli: 19
- rodziców: 0

→ Uczestnictwo uczniów w powiatowych i szkolnych akcjach charytatywnych, propagujących zdrowy styl życia, ekologię, właściwy, alternatywny sposób spędzania czasu wolnego, rozwijanie prawidłowych postaw i systemu wartości, wspieranie działalności wolontaryjnej oraz zaangażowania w działalność placówek pomocowych;

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 250
- nauczycieli: 19
- rodziców: 400

→ Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów: 250
- nauczycieli: 19
- rodziców: 0

3.5. Wnioski z diagnozy przemocy domowej z przeprowadzonych badań – 2024 rok

Badanie zostało przeprowadzone metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

Dorośli mieszkańcy Gminy Iwonicz Zdrój

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Iwonicz-Zdrój, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu wzięło udział 126 osób, a w tym 93% kobiet oraz 7% mężczyzn.

1. Postrzeganie skali przemocy domowej w Gminie

Wnioski: 24% dorosłych mieszkańców uważa, że przemoc domowa w ich społeczności jest zjawiskiem częstym, a 17% wskazuje, że w ich otoczeniu są osoby doświadczające przemocy, podczas gdy 25% podejrzewa, że do przemocy może dochodzić.

Podsumowanie: Wyniki te sugerują, że przemoc domowa jest problemem dostrzeganym przez mieszkańców, choć wiele osób może wciąż nie ujawniać swojego doświadczenia. Skala problemu wymaga większego wsparcia, by osoby dotknięte przemocą czuły się bezpiecznie, zgłaszając swoje sytuacje.

2. Rodzaje i charakterystyka przemocy domowej

Wnioski: Najczęściej doświadczaną formą przemocy jest przemoc psychiczna (77%), następnie fizyczna (48%), a 13% osób deklaruje doświadczenie przemocy ekonomicznej oraz seksualnej.

Podsumowanie: Skala przemocy psychicznej i fizycznej wskazuje na konieczność edukacji w zakresie rozpoznawania wszystkich form przemocy oraz zapewnienia wsparcia dla osób, które mogą nie być świadome swoich praw.

3. Okoliczności i częstotliwość występowania przemocy

Wnioski: 28% badanych deklaruje doświadczanie przemocy od członka swojej rodziny. Dla 55% ankietowanych przemoc była wielokrotnym doświadczeniem w przeszłości, ale już się nie powtarza, natomiast 10% nadal odczuwa lęk przed jej powrotem.

Podsumowanie: Wyniki te podkreślają potrzebę zapewnienia stabilnego wsparcia i terapii osobom dotkniętym przemocą, aby mogły poczuć się bezpieczniej i uniknąć nawrotów przemocowych zachowań.

4. Przyczyny przemocy domowej

Wnioski: Mieszkańcy wskazują na przyczyny przemocy takie jak nieumiejętność radzenia sobie z problemami (90%) i stres (77%), co podkreśla znaczenie zdrowia psychicznego w przeciwdziałaniu przemocy.

Podsumowanie: Wyniki te wskazują, że rozwiązania związane z poprawą zdrowia psychicznego i radzeniem sobie ze stresem mogłyby wpłynąć na zmniejszenie liczby przypadków przemocy.

5. Sugestie mieszkańców dotyczące działań profilaktycznych

Wnioski: Ankietowani uważają, że najważniejsze działania obejmują zaostrzenie kar dla osób stosujących przemoc (87%) i edukację społeczną (79%), a także zwiększenie niezależności finansowej kobiet (37%).

Podsumowanie: Wyniki te pokazują, że społeczność gminy oczekuje stanowczych działań zarówno w zakresie prawa, jak i wsparcia edukacyjnego i ekonomicznego, co mogłoby pomóc w ograniczaniu zjawiska przemocy domowej.

6. Ocena działań interwencyjnych służb publicznych

Wnioski: Blisko połowa respondentów (47%) uważa, że nie zawsze podejmowana jest odpowiednia interwencja przez policję, a 69% wskazuje na umarzanie spraw przez prokuraturę.

Podsumowanie: Mieszkańcy wyrażają potrzebę usprawnienia systemu interwencyjnego

i ścigania przypadków przemocy domowej, aby osoby poszkodowane mogły liczyć na skuteczne działania.

7. Wpływ alkoholu na przemoc domową

Wnioski: 98% mieszkańców uważa, że alkohol jest główną przyczyną przemocy domowej, co sugeruje istotne powiązanie między nadużywaniem alkoholu a przemocą domową.

Podsumowanie: Wynik ten podkreśla konieczność wprowadzenia programów profilaktycznych dotyczących nadużywania alkoholu, co mogłoby zredukować występowanie przemocy.

8. Postawy wobec przemocy i wychowania dzieci

Wnioski: Mieszkańcy w dużej mierze sprzeciwiają się przemocy wobec dzieci, w tym stosowaniu klapsów (93%) oraz stosowaniu kar fizycznych (97%), co świadczy o rosnącej świadomości na temat praw dziecka i negatywnych skutków fizycznych form dyscyplinowania.

Podsumowanie: Wysoki poziom negacji przemocy wobec dzieci wskazuje na potrzebę dalszej edukacji na temat wychowania bez przemocy, co może pomóc w dalszym ograniczaniu przemocy domowej.

Badania pokazują, że mieszkańcy Gminy Iwonicz-Zdrój dostrzegają problem przemocy domowej i wskazują konkretne obszary wymagające poprawy – od edukacji i wsparcia psychologicznego po zaostrzenie kar i poprawę interwencji policyjnych.

Uczniowie Gminy Iwonicz-Zdrój:

W badaniu udział wzięło 83 uczniów ze Szkół Podstawowych z Gminy Iwonicz-Zdrój. Na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej wśród uczniów, można wyciągnąć następujące wnioski:

1. Poczucie bezpieczeństwa w szkole

Wnioski: Większość uczniów czuje się raczej bezpiecznie w swojej szkole, co pokazuje, że placówka w znacznym stopniu spełnia swoją funkcję jako przestrzeń przyjazna młodzieży (35% „zdecydowanie tak” i 44% „raczej tak”). Jednakże 21% uczniów wyraziło pewne obawy, co sugeruje potrzebę dalszych działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa.

Podsumowanie: Chociaż ogólne poczucie bezpieczeństwa jest dobre, warto zidentyfikować konkretne obszary lub sytuacje, w których uczniowie odczuwają dyskomfort, aby móc je skutecznie zniwelować.

2. Rodzaje przemocy i częstotliwość występowania

Wnioski: Najczęściej występującymi formami przemocy są wyśmiewanie, obgadywanie oraz unikanie – aż 23% uczniów doświadczyło przezywania „codziennie”, a 29% spotyka się z obgadywaniem. Przemoc fizyczna, groźby i szantaż zdarzają się rzadziej, jednak nie są zupełnie wyeliminowane.

Podsumowanie: Przemoc werbalna i wykluczanie stanowią największy problem wśród uczniów, co może wskazywać na potrzebę dodatkowych zajęć poświęconych rozwojowi kompetencji społecznych i empatii.

3. Okoliczności występowania przemocy

Wnioski: Najwięcej sytuacji przemocowych ma miejsce podczas przerw (82%), co może wskazywać na brak wystarczającego nadzoru lub działań zapobiegających konfliktom.

Podsumowanie: Warto rozważyć zwiększenie nadzoru na korytarzach szkolnych podczas przerw lub organizowanie zajęć i aktywności, które zminimalizują ryzyko występowania agresji.

4. Przyczyny agresywnego zachowania uczniów

Wnioski: 52% uczniów uważa, że brak konsekwencji jest głównym powodem agresywnego zachowania, natomiast 47% wskazuje na potrzebę poniżania innych.

Podsumowanie: Szkoła powinna wprowadzić system skutecznego reagowania na agresję, aby wyeliminować przyzwolenie na przemoc i jasno komunikować uczniom, że takie zachowania będą miały swoje konsekwencje.

5. Relacje z rodzicami i nauczycielami

Wnioski: Większość uczniów deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami (93%) i nauczycielami (89%), co sprzyja tworzeniu bezpiecznego środowiska.

Podsumowanie: Dobre relacje z dorosłymi są mocnym fundamentem dla profilaktyki przemocy, jednak warto wzmacniać i pogłębiać relacje z uczniami, szczególnie poprzez budowanie zaufania.

6. Zachowania w sytuacjach przemocy

Wnioski: 54% uczniów uważa, że podczas bójki inni uczniowie najczęściej byłiby obserwatorami, często nagrywającymi zdarzenie, co wskazuje na bierne podejście do przemocy.

Podsumowanie: Należy wprowadzić działania edukacyjne i ćwiczenia z zakresu interwencji rówieśniczej, aby nauczyć uczniów odpowiednich reakcji na akty przemocy i wspierać kulturę przeciwdziałania agresji.

7. Przemoc w środowisku domowym

Wnioski: 87% uczniów deklaruje, że nigdy nie doświadczyło przemocy w domu, choć pojedyncze przypadki różnorodnych form przemocy w środowisku domowym zostały zasygnalizowane przez uczniów.

Podsumowanie: Wynik ten wskazuje na niski poziom przemocy domowej w społeczności uczniów, jednak warto zapewnić stały dostęp do wsparcia psychologicznego dla tych, którzy doświadczają trudnych sytuacji rodzinnych.

8. Postrzeganie przemocy domowej wśród znajomych

Wnioski: 19% badanych uczniów twierdzi, że ma w swoim środowisku osoby, które doświadczają przemocy domowej oraz 23% uczniów ma podejrzenia, że ktoś z ich otoczenia doświadcza przemocy domowej, co może świadczyć o braku otwartości na ten temat w środowisku młodzieży.

Podsumowanie: Należy zwiększyć świadomość na temat przemocy domowej i dostępnych form wsparcia, aby uczniowie czuli się komfortowo, rozmawiając o tym problemie i szukając pomocy.

9. Doświadczenia przemocy internetowej

Wnioski: Najczęściej zgłaszane formy przemocy online to wyzwiska (5%) i udostępnianie prywatnych wiadomości (14%), jednak większość uczniów twierdzi, że rzadko spotyka się z cyberprzemocą.

Podsumowanie: Choć poziom cyberprzemocy wydaje się niewysoki, warto wprowadzić programy edukacyjne na temat bezpieczeństwa w sieci i reagowania na przemoc internetową.

Każdy z wniosków wskazuje na konkretne obszary, w których można wprowadzić działania profilaktyczne i wsparcie, aby zmniejszyć ryzyko przemocy i promować bezpieczne oraz przyjazne środowisko szkolne.

3.6. Analiza SWOT

Na podstawie diagnozy dotyczącej przemocy domowej w Gminie Iwonicz Zdrój przeprowadzono analizę SWOT, która umożliwiła określenie czterech kluczowych grup czynników mających strategiczne znaczenie dla działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Czynniki te obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia.

Analiza SWOT daje możliwość całościowego spojrzenia na sytuację oraz identyfikacji kluczowych elementów, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, które należy uwzględnić podczas podejmowania decyzji strategicznych i tworzenia planów działania.

Na podstawie przeprowadzonych badań w Gminie Iwonicz-Zdrój, poniżej przedstawiono analizę SWOT:

Mocne strony (Strengths):

- ◆ Wykwalifikowana kadra pracowników GOPS i GKRPA.
- ◆ Obecność szczegółowych procedur, takich jak „Niebieska Karta,” zapewnia jednolitość działania oraz klarowność podejmowanych interwencji.
- ◆ W latach 2021-2023 podjęto różnorodne działania pomocowe, w tym pomoc finansową, socjalną oraz wsparcie ze strony asystenta rodziny.
- ◆ Zaangażowanie wielu lokalnych instytucji, m.in. GOPS, Policji, szkół, co umożliwia skuteczniejsze reagowanie na przypadki przemocy i lepsze wsparcie poszczególnych osób, rodzin.
- ◆ Wysoki poziom świadomości mieszkańców na temat szkodliwości przemocy wobec dzieci i stosowania kar fizycznych.
- ◆ Dobre relacje dzieci z rodzicami i nauczycielami, co sprzyja pozytywnemu środowisku wychowawczemu.
- ◆ Zdecydowana większość uczniów czuje się bezpiecznie w szkole, co stanowi solidny fundament dla działań profilaktycznych.
- ◆ Rozbudowane działania profilaktyczne i edukacyjne.

Słabe strony (Weaknesses):

- ◆ Niedobór mieszkań chronionych i brak lokalnej bazy lokalowej dla osób doznających przemocy.
- ◆ Ograniczona dostępność pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej i prawnej.
- ◆ Wysoki odsetek uczniów doświadczających werbalnych form przemocy oraz wykluczania, co wpływa negatywnie na poczucie przynależności.
- ◆ Częsty brak konsekwencji dla uczniów przejawiających agresję, co może potęgować problemy.
- ◆ Niewystarczająca interwencja w przypadkach przemocy domowej, co obniża zaufanie mieszkańców do instytucji wsparcia.

Szanse (Opportunities):

- ◆ Zwiększenie świadomości społecznej poprzez intensyfikację kampanii edukacyjnych i profilaktycznych.
- ◆ Możliwość poszerzenia współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

oferującymi wsparcie psychologiczne i prawne.

- ◆ Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi (media społecznościowe, kampanie internetowe) do zwiększenia świadomości na temat przemocy domowej.
- ◆ Wysokie poparcie dla edukacji społecznej i zaostrzenia kar za przemoc, co umożliwia wprowadzanie działań profilaktycznych.
- ◆ Coraz większa świadomość na temat problemu cyberprzemocy i potrzeba edukacji w tym zakresie.
- ◆ Możliwość angażowania lokalnych instytucji i organizacji w kampanie profilaktyczne i działania wspierające zdrowie psychiczne.
- ◆ Możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

Zagrożenia (Threats):

- ◆ Ciągłe niska świadomość społeczna oraz utrwalone stereotypy na temat przemocy domowej, co może utrudniać zgłaszanie przypadków przemocy.
- ◆ Długi czas rozpatrywania spraw związanych z przemocą domową przez sądy, co może obniżać skuteczność pomocy.
- ◆ Ryzyko zmniejszenia środków finansowych na przeciwdziałanie przemocy domowej i ograniczenie dostępności wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
- ◆ Potencjalne ograniczenia finansowe mogą prowadzić do redukcji niektórych działań programu lub ograniczenia dostępności usług.
- ◆ Niewystarczające wsparcie interwencyjne służb, co może zniechęcać osoby do zgłaszania przemocy.
- ◆ Wysoki poziom nadużywania alkoholu, który jest uznawany za główną przyczynę przemocy domowej, stanowi istotne wyzwanie.
- ◆ Ryzyko, że uczniowie będą pozostawali bierni wobec aktów przemocy, co może sprzyjać normalizacji agresywnych zachowań.

Rozdział IV.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2025-2030

4.1. Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2025– 2030 skierowany jest do:

- ◆ osób doświadczających przemocy domowej,
- ◆ osób stosujących przemoc domową,
- ◆ świadków przemocy domowej,
- ◆ społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- ◆ przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.2. Realizatorzy Programu

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwoniczu-Zdroju we współpracy z:

- ◆ Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ◆ samorządem lokalnym,
- ◆ Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iwoniczu-Zdroju,
- ◆ sołectwami,
- ◆ szkołami,
- ◆ Policją,
- ◆ sądem,
- ◆ organizacjami pozarządowymi.

4.3. Cele i zadania Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2025 – 2030 jest zwiększenie bezpieczeństwa oraz ochrona mieszkańców Gminy Iwonicz-Zdrój przed przemocą domową poprzez wdrożenie kompleksowych działań profilaktycznych, edukacyjnych i interwencyjnych.

Poniżej znajdują się cele i zadania do niniejszego Programu.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie świadomości społecznej na temat przemocy domowej i metod radzenia sobie z nią.

Zadania:

- ◆ Realizacja cyklicznych kampanii edukacyjnych dotyczących form przemocy domowej, jej skutków i metod przeciwdziałania.
- ◆ Organizowanie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla młodzieży, a w tym np.:
 - Warsztaty i zajęcia edukacyjne na temat przeciwdziałania przemocy rówieśniczej (rozpoznawanie różnych form przemocy, rozwijanie empatii i budowanie szacunku),
 - Zajęcia integracyjne i rozwoju umiejętności społecznych (umiejętności komunikacji, mediacja rówieśnicza, radzenie sobie z emocjami, współpraca w grupie),
 - Przeciwdziałanie cyberprzemocy (bezpieczeństwo w sieci, etykieta internetowa, sposoby zgłaszania cyberprzemocy, reagowanie na nieodpowiednie zachowania online),
 - Warsztaty rówieśniczej interwencji (uświadamianie uczniom, że przemoc nie jest akceptowaną formą działania, uczenie konsekwencji przemocy w środowisku szkolnym).
- ◆ Publikowanie informacji o instytucjach wsparcia i pomocy na stronach internetowych oraz w lokalnych mediach.
- ◆ Organizowanie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla społeczności lokalnej,
- ◆ Organizowanie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla rodziców, a w tym np.:
 - Warsztaty dla rodziców na temat rozpoznawania przemocy i wsparcia dziecka (rodzaje przemocy, rozpoznawanie objawów przemocy, jak rozmawiać z dzieckiem o przemocy i cyberprzemocy),
 - Warsztaty dla dorosłych na temat konsekwencji przemocy domowej i profilaktyki (wpływ przemocy domowej na dzieci i młodzież, skutki prawne przemocy, możliwości wsparcia dla osób

	<p>doświadczających przemocy),</p> <p>→ Zajęcia z zakresu odpowiedzialnego wychowywania bez przemocy (alternatywne metody wychowawcze, wpływ kar fizycznych na rozwój dziecka, rozwój empatycznych więzi z dziećmi).</p> <p>◆ Kontynuowanie i aktualizowanie informacji w gablotach informacyjnych zlokalizowanych w Urzędzie Gminy Iwonicz-Zdrój, Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Posterunku Policji, szkołach oraz placówkach opieki zdrowotnej.</p>
Wskaźniki:	<p>◆ Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych rocznie.</p> <p>◆ Liczba zorganizowanych warsztatów, pogadank dla rodziców.</p> <p>◆ Liczba rodziców biorąca udział w warsztatach, pogadankach.</p> <p>◆ Liczba materiałów informacyjnych zamieszczonych w mediach lokalnych i gminnych.</p> <p>◆ Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych dla społeczności lokalnej.</p> <p>◆ Liczba zaktualizowanych gablot informacyjnych.</p>
Realizatorzy:	GKRPA, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły, lokalne media.
Termin:	2025-2030
Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności wsparcia psychologicznego i prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej.	
Zadania:	<p>◆ Zwiększenie liczby dostępnych godzin poradnictwa psychologicznego i prawnego poprzez umożliwienie zatrudnienia dodatkowych specjalistów.</p> <p>◆ Zbieranie i przekazywanie informacji o instytucjach oraz organizacjach oferujących wsparcie dla osób doświadczających przemocy.</p> <p>◆ Zbieranie i przekazywanie informacji o instytucjach i organizacjach prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne oraz psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.</p> <p>◆ Kontynuowanie wsparcia terapeuty uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z Problemem Alkoholowym.</p> <p>◆ Organizowanie grup wsparcia, grup samopomocowych.</p>
Wskaźniki:	◆ Liczba godzin poradnictwa specjalistycznego dostępnych miesięcznie.

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba beneficjentów korzystających z punktu konsultacyjnego. ◆ Liczba utworzonych grup wsparcia, grup samopomocowych. ◆ Liczba uczestników grup wsparcia. ◆ Liczba osób skierowanych do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym. ◆ Liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.
Realizatorzy:	GOPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe.
Termin:	2025-2030
Cel szczegółowy 3: Poprawa jakości działań interwencyjnych i zwiększenie skuteczności ścigania osób stosujących przemoc domową.	
Zadania:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Współpraca z policją w zakresie szybkiego reagowania na zgłoszenia przemocy i monitorowania osób stosujących przemoc domową. ◆ Organizacja cyklicznych szkoleń dla służb i przedstawicieli instytucji (policja, GOPS, GKRPA) w zakresie skutecznych metod interwencji i dokumentowania przypadków przemocy. ◆ Opracowanie lokalnych procedur reagowania i zapewnienia bezpieczeństwa osobom poszkodowanym, np. poprzez system mieszkań chronionych. ◆ Informowanie o dostępności pomocy w ośrodku wsparcia. ◆ Wskazywanie miejsc czasowego schronienia najbliższych miejscu zamieszkania dla osób doświadczających przemocy domowej. ◆ Pokrywanie kosztów pobytu osób i ich rodzin w ośrodku wsparcia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. ◆ Obserwacja sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą, z naciskiem na współpracę między różnymi instytucjami wsparcia. ◆ Gromadzenie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”.
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba przeprowadzonych szkoleń. ◆ Liczba przeszkolonych osób. ◆ Liczba interwencji policyjnych dotyczących przemocy domowej. ◆ Liczba osób korzystających z mieszkań chronionych. ◆ Liczba założonych „Niebieskich Kart”.

	◆ Liczba podmiotów współpracujących przy realizacji niniejszego Programu.
Realizatorzy:	Policja, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, władze lokalne.
Termin:	2025-2030
Cel szczegółowy 4: Zwiększenie skuteczności i dostępności programów wsparcia oraz pomocy finansowej dla rodzin dotkniętych przemocą.	
Zadania:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Przydzielanie asystenta rodziny w przypadkach przemocy, szczególnie w rodzinach z dziećmi. ◆ Umożliwienie wsparcia finansowego, np. przez programy socjalne jak „Posiłek w szkole i w domu” oraz „Szlachetna Paczka”. ◆ Kierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznych, szczególnie w odniesieniu do dzieci doświadczających przemocy.
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. ◆ Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej i programów socjalnych. ◆ Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
Realizatorzy:	GOPS, GKRPA, szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne.
Termin:	2025-2030

4.4. Zakładane rezultaty

Działania w niniejszym Programie zakładają:

- ◆ Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób doznających przemocy,
- ◆ Podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy domowej,
- ◆ Wzrost efektywności działań interwencyjnych,
- ◆ Zwiększenie zaangażowania lokalnych instytucji w działania profilaktyczne,
- ◆ Redukcja zjawiska przemocy wśród młodzieży,
- ◆ Ustanowienie procedur monitorowania i oceny działań programowych, które umożliwią bieżącą ewaluację i dostosowywanie strategii do potrzeb mieszkańców,

- ◆ Regularne badania opinii publicznej na temat przemocy domowej i dostępnych form wsparcia, co pozwoli na bieżąco dostosowywać działania do realnych potrzeb mieszkańców.

4.5. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2025-2030 są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4.6. Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja

Nadzór nad realizacją Programu będzie sprawowany przez Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, wykorzystując informacje przekazane przez podmioty zaangażowane w jego wdrażanie. Zespół Interdyscyplinarny przedstawi Burmistrzowi Gminy Iwonicz-Zdrój raporty dotyczące realizacji Programu do 10 lutego każdego roku.

Ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej ma na celu ocenę skuteczności i efektywności działań podejmowanych w jego ramach. Jej zadaniem jest sprawdzenie, czy wprowadzone środki i strategie przynoszą zamierzone rezultaty, poprawiają sytuację osób dotkniętych przemocą i w jakim stopniu przyczyniają się do redukcji przemocy domowej w Gminie Iwonicz-Zdrój.

Ewaluacja obejmie analizę zrealizowanych działań, określenie mocnych i słabych stron programu oraz przedstawienie rekomendacji mających na celu jego ulepszenie, tak aby lepiej odpowiadał na potrzeby lokalnej społeczności.